ויצא | 548
הדלקת נרות: 16:01
צאת השבת: 17:12
מוצ"ש לר"ת: 17:44
הזמנים לפי אופק ירושלים
שבת שלום!

ביתנו הקדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

פרשת השבוע

כח הוויתור

בפרשתנו יעקב אבינו מקים את בית ישראל. הוא נושא את רחל ולאה ומוליד מהם את השבטים. אבל, המהלך הזה לא היה קל, לבן מרמה אותו ומחליף לו את רחל בלאה ואף על פי כן יעקב נושא את רחל. נתבונן במהלך הזה ונגלה דבר נפלא. יעקב בא מבאר שבע לחרן ויושב על הבאר והוא שואל את הרועים: "וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲיְדַעְתֶּם אֶת־לָבָן בֶּן־נָחוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדָעְנוּ... וְהִנֵּה רָחֵל בִּתּוֹ בָּאָה עִם־הַצֹּאן".

יעקב אבינו פונה אל רחל ומציע לה נישואין. רחל מציינת בפניו שאביה רמאי והוא לעולם לא יחתן את הצעירה לפני הבכירה. ואז יעקב מציע לעקוף את רמאותו של אביה ולמלמד אותה סיסמא – שלוש הלכות: הפרשת חלה, טהרת המשפחה, והדלקת נרות שבת. דהיינו: חלה, טהרה, הדלקת הנר. הוא אומר לה שביום החתונה אם אביה יחליף הוא ישאל את הסיסמא ולפי זה הוא ידע אם זה היא רחל אם לאו.

ובאמת כך היה, לבן הרמאי מחליף בליל הכלולות ובמקום רחל הוא מכניס את לאה לחופה, אבל רחל לא יכלה לעמוד מנגד היא לא תתן שאחותה תתבייש. רחל קוראת ללאה אחותה ואומרת לה: אחותי ראית שאבא החליף בנינו? עכשיו תכנסי לאהל, יעקב ישאל את הסיסמא ואת לא תדעי לענות ויהיו בושות וביזיונות... ואז לאה אומרת לרחל אם כן מה נעשה? רחל מוותרת על יעקב ומוסרת לה את הסיסמא- חלה, טהרה, הדלקת הנר.

ובאמת כשלאה נכנסת לאהל, יעקב מבקש ממנה את הסיסמא – ולאה אומרת אותה במדויק. עכשיו יעקב משוכנע שזוהי רחל. ומה התוצאה: "וַיְהִי בַבֹּקֶר וְהִנֵּה־הִוא לֵאָה..." אחרי מהלך כזה היה צפוי שיעקב אבינו לעולם לא ישא את רחל כיון שהיא עזרה לרמאות של אביה. ובכל זאת יעקב אבינו לוקח אותה לאשה. יעקב אבינו התפעל מעוצמת הוויתור שהיתה לה כדי שאחותה לא תתבייש.

אבל רחל עצמה לא ידעה זאת, היא וויתרה על יעקב כדי שאחותה לא תפגע. ולכאורה מה היינו אומרים? הנה רחל וויתרה והפסידה את יעקב הצדיק, כשמוותרים מפסידים! והקב"ה הוכיח לנו את ההיפך לגמרי. מוויתורים לא מפסידים כשעושים מצוות ולכאורה מפספסים דברים אחרים זה לא המציאות. אלא הקב"ה מחזיר כפל כפלים, לפעמים אדם עושה מצות חסד וכתוצאה מכך הוא התעכב, אחר לעבודתו ופיטרו אותו. אל לו להצטער – רווח והצלה יבוא ממקום אחר – ממצוות לא מפסידים.

דוגמא נוספת נפלאה ישנה בפרשה. לאה ילדה כבר 4 בנים ועצרה מלדת. ראובן היה בשדה ומצא דודאים. הדודאים יש ביכולתם לפתור בעיות עקרות. ואז רחל מבקשת מלאה: "תני נא לי מדודאי בנך", אבל לאה מסרבת כי גם היא רוצה להמשיל ולהוליד עוד שבטים. ואז רחל מציעה לה הצעה: הלילה יעקב צריך לבא לאוהל שלי, תני לי את הדודאים והוא יבא לאוהל שלך, שוב פעם רחל מוותרת בשביל לאה. ובאמת באותו בלילה כתוצאה מהחלפת הדודאים יעקב הולך לאהל לאה. כתוצאה מכך נולד יששכר שהוא עמוד התורה. מה נאמר? הנה רחל וויתרה והפסידה את יששכר שלא יוולד ממנה.

כאן עונה הזהר תשובה נפלאה. אומר הזוהר הקדוש: חס וחלילה שרחל חשבה שהדודאים האלה יגרמו לה לצאת מן העקרות והלא ה' פוקד עקרות! אלא ידעה רחל שהלילה צריכה נשמת יששכר לרדת לעולם וכיוון שהיא עדיין עקרה ואחותה יולדת העבירה לה את הזכות והסכימה שיששכר יולד ממנה ובאמת כתוצאה מכך נולד יששכר. אבל רחל לא הפסידה את יששכר באמת, יששכר נחשב שלה שנאמר: "קול ברמה נשמע... רחל מבכה על בניה". אומר לה הקב"ה: "מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך נאום ה'..." אומר לה הקב"ה "יש שכר" זהו – יששכר, כלומר יששכר הוא שלך בזכות פעולתך שהחלפת את הדודאים!

מכאן למדנו שכאשר אדם עושה מצוות ומוותר לאחר ולכאורה הוא מפסיד דבר מה, זה רק נראה כך כדי להעמיד אותו בניסיון, אבל האמת היא שמקבלים הכל בחזרה.

שבת שלום ומבורך - אבנר קוואס

ביחד

טיפים לשנה ראשונה

הזוג הצעיר יודע שנישואין זה עניין של הקרבה וקשיים אבל לא מודע להם. החתן הצעיר יודע שהאשה עוברת תהליך מסוים בכל חודש, אבל אין לו מושג במה זה כרוך ומהן התופעות המלוות אותו. ובמפגש הראשון שלו מול המחזור החודשי הוא מופתע, מִכָּיוָן שעוברים על האשה שינויים במצבי הרוח, כאבים חזקים, חוסר תפקוד, או אפתיות לכל הסובב אותה. היות והוא לא רגיל בכך ולא נתקל בזה באופן מוחשי (אפילו שהיו לו אחיות) הוא עלול לפרש זאת באופן שלילי, ואולי להגיע למסקנה שזה האופי שלה, או אולי שהיא הסתירה את זה ממנו לפני החתונה, ולפעמים הוא מגיע למחשבה שיש כאן מקח טעות.

הבנה מוטעית זו נובעת משתי סיבות: האחת, שהוא לא קיבל הדרכה לפני החתונה, ואפילו אם כן, לא הדגישו בפניו את הנושא 'שנה ראשונה'. והשנייה: המחשבה שבחיי הנישואין הכל יפה ווורוד והחיים מחייכים אלינו כל הזמן. על החתן לדעת שזוהי אשה והדבר העיקרי שהוא צריך לעשות במקום לקחת ללב או להסיק מסקנות, זה לקום ולעזור ולעודד ובעיקר להתחשב במצבה שתיכף יעבור.

קושי נוסף מתגלה בשעת ההיריון. ההיריון מלווה בשינויים הורמונליים, כאבים ותחושות שגם הכלה לא מכירה אותם. תהליך כזה גורם לחולשה ועייפות וירידה בתפקודים בבית, דבר שגורם לבעל להרגיש שוב שאולי הוא טעה או שיש כאן אשה חלשה מיסודה. לפעמים הוא מפרש זאת כעצלות! הנה יש לה סיבה טובה לא לעשות כלום. זאת ועוד, קשה לבעל לקבל את העובדה שבחודשים הראשונים להריון היא לא מסוגלת להיכנס למטבח ולבשל. ההיריון גורם לחוש הריח להתחדד מאד. החתן רואה לפניו עוף והיא מריחה את כל הלול... שואלים אותה: איפה בעלך? היא מריחה ועונה: בנתיבי איילון. במקום שהחתן יעמוד ויתרגז, אולי כדאי שהוא יכין לשניהם את ארוחת הערב. כנגד זה שאשתו בהריון ומגדלת את העובר, הבעל כשותף יכין את הארוחה. בזמן ההיריון צריך לקחת 'נשימה ארוכה' ולהתאזר בסבלנות. כדאי מאד ואפילו רצוי שהבעל יבוא יחד עם אשתו לבדיקות האולטרסאונד או בדיקות אחרות וכך ייתן לה תחושה שהם עושים ביחד דבר משותף. גם הלידה והתקופה שאחריה מצריכים המון אורך רוח וסבלנות, ליווי ותמיכה. רק כך יוצקים את יסודות הבית ובונים את הזוגיות.

ומה קורה ואין הריון? ישנם זוגות צעירים שמיד רצים לבדיקות רפואיות על מנת לגלות מדוע יש עיכוב. אין צורך להילחץ ולרוץ לרופאים מִכָּיוָן שאין חובה שיהיה הריון מיד עם תחילת חיי הנישואין. לפעמים הדבר מתעכב לא רק בגלל חוסר התרגלות והסתגלות גופנית, אלא גם כתוצאה מלחץ נפשי שזה כבר יקרה. לחץ זה חוסם ומשבש את המערכת ההורמונלית שהיא כל כך רגישה. לכן עד שנה וחצי אין צורך להילחץ וללכת לבדיקות כי באופן טבעי זה יכול לקרות.

(המשך בספר ביחד)

בדיחה

יהודי ביקר בכפר נידח בין גוים ומצא איכר יהודי, ראה היהודי את האיכר משקה את פרתו חלב ואח"כ חולב את הפרה, היהודי: כמה ליטר חלב אתה מוציא ממנה ביום? האיכר: 20 ליטר. היהודי: וכמה ליטר היא שותה ביום? 20 ליטר! היהודי: מה הרווחת? האיכר: אני משקה אותה חלב עכו"ם ומוציא ממנה חלב ישראל ... לזה קוראים הלבנת הון...

לקבלת העלון במייל יש לשלוח בקשה למייל: betenuh@gmail.com

חינוך ילדים

טיפול נקודתי

לאחר שלמדנו והבנו מהם הסימפטומים לזהות את המשבר, ניגש לטפל בהם נקודתית. הוא רוצה לבנות את הזהות שלו, לכן אסור לנו לומר לו: 'אתה עוד ילד', 'תפסיק לחלום' ומשפטים דומים, כי הוא יפנה לרחוב ולחברה למצוא תשובות, והתוצאה תהיה שהוא יתנתק מהבית. עלינו ההורים לשוחח איתו בהזדמנויות קרובות על הזהות שלו, מהן השאיפות שלו, ומה הוא רוצה להיות כשיהיה גדול.

תפישת עתיד, היא דבר חשוב מאד בחיי האדם, ועוזרת לכוון את השאיפות ולרכז אותן למטרה. גם כאן, נדרשים שיחות עם הבחורים והבחורות בנושא של עיצוב העתיד, והאחריות לחיים.

מיוחדות - אמרנו שהבחור רוצה להרגיש שהוא במרכז העולם. זה מתבטא בכך שהוא צועק, שורק ועושה רעש ברחוב, כדי שירגישו שהוא עבר... הבחורה עמדה מול המראה והביטה בעצמה כשעתיים. היא התאפרה ואחר כך הסירה את הכל והתאפרה מחדש... כשהיא ירדה למטה, היא היתה בטוחה שהרחוב יעמוד מלכת והאנשים יעצרו את נשימתם... אבל היא ראתה שאף אחד לא שם לב. מצבים כאלו גורמים להם צער ותסכול ונדמה להם שאף אחד לא מתייחס אליהם ולא מחשיב אותם.

עלינו ההורים לשוחח איתם על המיוחדות שבהם, על הכישרונות שיש להם, ושאנשים באמת מעריכים את האדם השקט הצנוע והלא מתבלט. זה השדר הכי חזק שאפשר לשדר, וכולם מרגישים את זה.

דווקא אלו שצועקים ועושים בלגאן זוכים ליחס מזלזל ואפילו מבזה. שיחות מעין אלה מעצימות אותם ומעודדות אותם להיות מה שהם באמת, ולא לנסות לחקות אנשים אחרים.

חרדה - צריך לדעת שבגילאי הבגרות, המתבגרים מתחילים לסבול מבעיות של חרדה, כגון: בדידות, חיים ומוות, רעיונות משונים וכדומה.

מצב זה נובע כתוצאה מהמעבר מעולם הילדות לעולם הבגרות. דברים שהם לא שמו לב אליהם כשהם היו קטנים, נראים להם עכשיו גדולים. מוֹדעוֹת אֲבֶל שפעם לא דיברו אליהם, עכשיו מסעירות אותם. הן מעוררות אותם שאנשים נפטרים מהעולם.

שימו לב שהצעירים והצעירות אוהבים לשמוע שירי דיכאון, חיים ומוות, פרידות מרגשות וכדומה. וכל כך למה? הוא אשר אמרנו, הם עסוקים בזה.

שאם לא כן, מדוע בחור צעיר ללא עול ומחויבות מאזין לשירי דכאון ועצב?

סיפור לשבת

הרב הצדיק דוד אביחצירה זצוק"ל הי"ד

בשנת התרע"ז כבש צבא צרפת את מרוקו. הערבים התארגנו בראשות מולאי מוחמד בן קאסם ונלחמו בצרפתים. לאחר תקופה ארוכה נסוגו הצרפתים. מולאי מוחמד נלחם אז מול משפחת המלוכה המרוקנית, הרגם ותפס את כס השלטון בכח זרועו.

בשנת התר"פ הוציא גזירה להרוג את כל היהודים הדרים במחוז תאפיללת, בטענה שהם קושרים קשר חשאי עם הכובש הצרפתי על מנת לגרש את שלטון המורדים בראשותו. על מנת להגביר את החרדה לא פורסם תאריך לביצוע הגזירה .

בשבת י"ד כסליו ה'תר"ץ לבש רבינו בגדי חול שחורים במקום בגדי השבת הלבנים שאותם נהג ללבוש. התושבים היהודים התפלאו עד מאוד לראות זאת והבינו, כי רבינו יודע דבר מה ומכינם לכך ואכן בשבת בצהרים החל מולאי מוחמד לרכז את יהודי האזור, על מנת להוציאם להורג. החיילים של מולאי מוחמד הקיפו את האיזור וגרמו לפחד רב.

אז החל הצדיק לעודד את הקהילה, באומרו, כי התפלל לריבונו של עולם שבמקום שיהרגו כל אנשי הקהילה, ביקש למות כפרת כולם.

לאחר שהתקבצו כל היהודים אל הכיכר המרכזית, שכנעו יועציו של מולאי שכדאי לו להרוג רק את רבם של היהודים, בהטעימם שאם ימותו כולם לא יוכלו לגבות מהם מיסים ותשלומים אחרים. ואכן תפילתו של ר' דוד נענתה בשמים ונכנסו דבריהם של יועציו של מולאי מוחמד באוזניו והוא שמע לדבריהם .מיד ציווה לקחת את רבי דוד ואת שני עשירי העיר רבי יצחק בן שמחון ובנו רבי דוד למפקדתו.

הרשע העריץ הציב את גופם מול לוע של תותח וירה משם פגז... לאחר מותו גזר מולאי מוחמד, כי אסור להתאבל על מות רבי דוד, ואיים כי מי שימצא מתאבל על פטירת הצדיק יוצא גם כן להורג!

מספר ימים אחרי הריגתו של רבי דוד הי"ד הועברה גופתו אל ראשי הקהילה, והוא נקבר בלוויה צנועה, שאף בה בלשו חיילי המורדים לבל יעז איש להתאבל ולבכות על פטירת הצדיק.

שנים אחר כך סיפר הצדיק רבי ישראל אביחצירא (סידנא בבא סאלי זצ"ל, אח רבינו) סיפור מדהים- כשבאו אנשי החברא קדישא של תפלילת לאסוף את חלקי גופתו הקדושים לקבורה, הם לא מצאו חלק מיד שמאל באזור השריר שעליו מניחים את התפילין של יד, ולאחר חיפושים רבים נאלצו לצערם לקבור את הצדיק ללא חלק זה של גופו.

אנשי ה'חברא קדישא' סיפרו שרבי דוד בא אליהם בחלום לאחר הקבורה ואמר להם שלא יצטערו, כי זה עונשו משמים! על כך שפעם אחת בשעת הנחת תפילין, בין תפילין של יד לתפילין של ראש הרהר בדברי תורה ,ועל כך נענש שאותו חלק באזור השריר מיד שמאל, במקום בו מניח את תפילין של יד דווקא הוא נעלם!

למרבה הפלא הוא אף גילה להם איפה נמצא החלק החסר והם הלכו לאותו מקום, וכמובן, מצאו את החלק, כפי שגילה להם ר' דוד והוסיפו אותו לקבורה בדיעבד .

הצדיק הרב ישראל אביחצירא זצוק"ל מיאן להתנחם על אחיו, ונהג אבלות מעבר לשנה הנהוגה. לאחר שבע שנים בדיוק, ביום ההילולה, חלם חלום. בחלומו טבל במקווה של סבו ה'אביר יעקב' זיע"א. לפתע נפתחו השמיים. ממעל ירדו שבעת רועי ישראל בדמות מנורות אש בוהקות, ונבלעו בבית המדרש. מיד אחריהם הופיעה דמותו המאירה של רבי דוד. הבבא סאלי רצה להיכנס עמו להיכל, ואחיו עצר בעדו" :אינך יכול להיכנס, מפני שאתה שרוי עדיין בעולם החיים, אך אני מתיר לך לשבת סמוך לפתח ולומר עמנו תיקון חצות ."

לאחר מכן הוסיף: "דע לך, אחי, שיש לי צער גדול מכך שאתה מוסיף להתאבל עליי. הרי כל הצער שהיה לי לא ארך יותר משנייה אחת... תיכף ומיד העלו אותי למחיצתי בעולמות העליונים, למקום שאיני יכול לפרט לך את גודל מעלתו ועוצם התענוגים שבו. ואם ברצונך לגרום לי קורת רוח, הפסק להתאבל ."!

הבבא סאלי התעורר מחלומו. לאחר שהתפלל שחרית, ערך התרת נדרים למנהגי האבלות שקיבל על עצמו. הוא סיפר ברבים את דבר החלום ,ואותו יום נקבע ליום משתה ושמחה לכבוד נשמת הקדוש, רבי דוד אביחצירא הי"ד.

(פניני עין חמד)

